

105-lecie urodzin Jacka Woźniakowskiego i 35-lecie objęcia prezydentury

2025-04-23

Dziś, 23 kwietnia, mija 105. rocznica urodzin Jacka Woźniakowskiego, pierwszego w odrodzonym samorządzie prezydenta Krakowa, lidera opozycji intelektualnej skupionej wokół wydawnictwa „Znak”, uczestnika obrad Okrągłego Stołu, twórcy nowoczesnej wizji naszego miasta jako pomostu pomiędzy Wschodem a Zachodem. W tym roku przypada także 35-lecie objęcia prezydentury miasta (20 czerwca 1990 r.).

Jacek Woźniakowski – historyk sztuki, pisarz, publicysta, tłumacz, wydawca, profesor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, przez całe swoje życie był związany z Krakowem. Urodził się w 1920 roku w Biórkowie w powiecie proszowickim w rodzinie ziemiańskiej. Był uczestnikiem kampanii wrześniowej 1939 roku w 8. Pułku Ułanów. Oficer Armii Krajowej, podczas okupacji działał między innymi w Warszawie i w obwodzie mieleckim AK. Został dwukrotnie odznaczony Krzyżem Walecznych.

W 1951 roku ukończył filologię polską na Uniwersytecie Jagiellońskim, w 1960 roku uzyskał doktorat nauk humanistycznych, w 1990 roku tytuł profesora zwyczajnego. Doktor honoris causa Katolickiego Uniwersytetu w belgijskim Leuven. W latach 1948–1990 był wykładowcą historii sztuki na KUL. W latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych wykładał na uniwersytecie Le Mirail w Tuluzie i Hebrew University w Jerozolimie.

Związany z „Tygodnikiem Powszechnym” (do 1953 roku sekretarz redakcji), w latach 1957–1960 redaktor naczelny miesięcznika „Znak”, współzałożyciel i w latach 1959–1990 redaktor naczelny wydawnictwa „Znak”. Publicysta pisma „Wierchy” w latach 1976–1990. W 1956 roku założył Kluby Inteligencji Katolickiej w Warszawie i Krakowie, od tego roku działał w Związku Literatów Polskich (w latach 1980–1983 w prezydium Zarządu Głównego) oraz w PEN Clubie.

Autor setek artykułów publicystycznych i naukowych. Najważniejsze jego książki to: „Góry niewzruszone”, „Co się dzieje ze sztuką?”, „Czy kultura jest do zbawienia koniecznie potrzebna?”, „Laik w Rzymie i w Bombaju”. W 1978 roku był współzałożycielem i wykładowcą Towarzystwa Kursów Naukowych. W latach 1982–1992 był przedstawicielem Papieskiej Rady ds. Kultury. Od 1989 roku należał do Stowarzyszenia Pisarzy Polskich.

W roku 1988 wszedł do Komitetu Obywatelskiego przy przewodniczącym NSZZ „Solidarność”, w 1989 roku brał udział w obradach Okrągłego Stołu. Był uczestnikiem Krakowskiego Komitetu Obywatelskiego w latach 1989–1990. Od 1990 roku był zaangażowany w prace Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa.

27 maja 1990 r. odbyły się pierwsze wolne wybory do samorządu terytorialnego. Jacek Woźniakowski z rekomendacji Krakowskiego Komitetu Obywatelskiego w czerwcu 1990 roku został wybrany przez Radę Miasta na urząd prezydenta Krakowa – pierwszego w odrodzonym samorządzie miejskim. Jacek Woźniakowski wszedł do władz miasta z wizją Krakowa jako pomostu między Wschodem a Zachodem Europy. Wyrazem tego było przygotowanie koncepcyjne i organizacyjne otwartego w 1991 roku Międzynarodowego Centrum Kultury – był przewodniczącym Rady Fundatorów Fundacji MCK i członkiem jego Rady Programowej. Doprowadził do podjęcia przez Radę Miasta uchwał o nawiązaniu

**Magiczny
Kraków**

współpracy z Wilnem, o przystąpieniu do Związku Miast Polskich, Ligi Miast Europejskich i Stowarzyszenia Eurocities oraz o sygnowaniu Karty Miast Europejskich. Przedstawiane Radzie szersze projekty programowe nie zyskały jednak poparcia. Złożył rezygnację po półrocznej prezydenturze w styczniu 1991 roku.

Został pierwszym przewodniczącym Stowarzyszenia Willa Decjusza w Krakowie. Od 2000 roku działał aktywnie w Polskiej Akademii Umiejętności. Był wieloletnim przewodniczącym jury Nagrody Kościelskich.

Otrzymał wiele nagród, między innymi nagrodę PEN Clubu im. Mieczysława Lepeckiego i nagrodę Fundacji Alfreda Jurzykowskiego. Był wielokrotnie odznaczony, poza wspomnianymi odznaczeniami wojskowymi, Krzyżem Komandorskim OOP, Krzyżem Oficerskim francuskiej Legii Honorowej, Palmami Akademickimi, Złotym Medalem Gloria Artis, w 1997 roku srebrnym medalem „Cracoviae Merenti” za zasługi dla Miasta Krakowa.

Zmarł 29 listopada 2012 r. w Warszawie. Jego imię nosi skwer pomiędzy ul. Szpitalną, Teatrem im. Juliusza Słowackiego i kościołem św. Krzyża w Krakowie.